

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ РДГУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

Економіка
Управління
Бізнес

Присвячується 20-річчю кафедри

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

*Тези доповідей
Всеукраїнської
науково-практичної
конференції здобувачів
вищої освіти та молодих
науковців
25 жовтня 2021 року*

Рівне 2021

УДК 338.242.2

ББК 65.290

С 76

Відповідальна за випуск д.е.н., професор Дейнега І. О.

Рекомендовано до видання Вченою радою факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 9 від 26.10.21 р.

Стан та перспективи розвитку бізнес-середовища в умовах сучасних викликів: Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих науковців, 25 жовтня 2021 р.: [тези доп.]. – Рівне: РДГУ, 2021. – 258 с.

Збірник містить тези доповідей результатів актуальних досліджень здобувачів вищої освіти та молодих науковців, що стосуються тенденцій розвитку бізнесу в умовах невизначеного середовища, а також пропозиції щодо їх врахування при управлінні діяльністю організацій.

Розраховано на здобувачів вищої освіти, науковців, викладачів закладів вищої освіти, фахівців із економіки, маркетингу та управління, підприємців, представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Матеріали подано у авторській редакції. За достовірність даних та унікальність поданого до друку матеріалу відповідальність несуть автори.

УДК 338.242.2

ББК 65.290

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2021

Структуровані в такий спосіб чинники стали основою для розробки БД і інформаційної системи аналізу та прогнозування розвитку ЗВО областях Західної України.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт провідної, професійної та спеціалізованої виставки «Вища освіта в Україні та за кордоном». URL: <https://osvita.link/> (дата доступу: 21.10.2021).
2. Безтелесна Л.І., Либак І.А. Суть та чинники впливу на конкурентоспроможність вищих навчальних закладів. *Економіка та суспільство*. Вип. 9. 2017. С.145-151.
3. Ляховченко Н.В., Петрук В.А. Аналіз факторів, що впливають на вибір майбутньої професії старшокласниками. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2014. №4. С.125-128.
4. Климов Е.А. Психология профессионального самоопределения. Москва: Академия, 2010. 304 с.

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МАЛИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ

Бромирський Б.О., здобувач вищої освіти

Завадських Г.М., к.е.н, доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

Мале підприємництво є органічним структурним елементом ринкової економіки. Цей сектор економіки історично і логічно відіграв роль необхідної передумови створення ринкового середовища [1, с. 59]. Завдяки раціональному використанню наявних ресурсів та умов МСБ виступає головним генератором новаторських та інноваційних ідей, одним із важелів формування та

функціонування регіональної економіки, який стимулює ринковий механізм країни до сталого економічного зростання [2, с. 19].

Однак, пандемія COVID-19 стала справжнім викликом для бізнесу як в Україні, так і у всьому світі. Українські підприємці стикнулися з суттєвими проблемами, які намагаються нині досягнути. Багатьом компаніям довелося зупинити свою діяльність, в основному це стосується малого та середнього бізнесу. Багато підприємств змушені були змінювати внутрішні процеси, скорочувати персонал, знаходити нові можливості для реалізації продукції. Великих збитків мале підприємництво зазнало від запровадження карантину внаслідок COVID-19 [4].

Так, за даними Спілки українських підприємців України у кризовий березень 2020 року збанкрутіли і закрили свій бізнес приблизно 6% суб'єктів малого підприємництва, що є величезною проблемою для держави. Третина власників бізнесу (переважно мікро-), заявляють про падіння доходів на 90-100% за березень - квітень 2020 року. Ці ж підприємці вже звільнили до 50% штату співробітників. Власники малого та середнього бізнесу констатують факт зменшення доходів на 25-50% порівняно з докарантинним періодом і вже звільнили від 10 до 25% працівників.

В Україні відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території зі значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» [7] залежно від епідемічної ситуації в регіоні або окремих адміністративно-територіальних одиницях регіону встановлюється «зелений», «жовтий», «помаранчевий» або «червоний» рівні епідемічної небезпеки поширення COVID-19, відповідно до яких вводяться строгіші чи м'якші карантинні обмеження.

Запровадженні протягом 2020-2021 років обмежувальні заходи, необхідні для запобігання поширенню коронавірусної інфекції і порятунку людських

життів, стали в той же час безпрецедентним викликом не тільки для національних урядів і пересічних громадян, але й для підприємницького сектору. Введення карантинних заходів призвело до значних негативних наслідків для бізнесу: часткове або повне зупинення функціонування частини підприємств, ускладнення логістики, звільнення частини працівників, надання тимчасових відпусток, вимушені скорочення тривалості робочого дня/тижня, зниження прибутків, руйнування ланцюгів поставок тощо [5].

Велика кількість підприємств різних секторів економіки зіткнулася з неможливістю здійснювати господарську діяльність, втратила доходи та опинилася на межі банкрутства і закриття. Діяльність інших підприємств була суттєво обмежена. Багато компаній постали перед непростим вибором: збереження персоналу чи утримання бізнесу на плаву.

Важливу роль у підтримці бізнесу відігравали і загальнонаціональні програми допомоги, кожна з яких мала чіткий регіональний вимір. Перш за все йдеться про виплату допомоги на дітей фізичним особам-підприємцям, які обрали спрощену систему оподаткування і належать до першої та другої груп платників єдиного податку.

2020 року було також запроваджено разові виплати в сумі до 8000 грн, які можуть отримати наймані працівники або ФОПи. Фактично це одноразова матеріальна допомога застрахованим особам, які можуть втратити доходи у разі повної заборони сфери їх діяльності внаслідок посилення обмежувальних протиепідемічних заходів.

Таблиця 1 – Виплата допомоги на дітей ФОПів платників єдиного податку* [5]

Регіони України	Сума, тис. грн.	Виплата допомоги в розрахунку на 1 мешканця регіону, грн.
Схід	181516,8	13,22
Південь	88834,1	16,33
Захід	305325,3	29,11
Центр	256394,0	21,18
Всього по Україні	832070,3	19,92

* станом на 01.12.2020р.

Таблиця 2 – Виплата одноразової матеріальної допомоги, тис. грн.* [6]

Регіони України	Наймані працівники	ФОПи	Всього
Схід	400112	477840	877952
Південь	163256	290136	453392
Захід	351520	590592	942112
Центр	808384	562360	1370744
Всього по Україні	1723272	1920928	3644200

* станом на 30.12.2020р.

Найгірше з усіх складників Індексу учасники опитування оцінили економічну ситуацію в країні. Так, 80% вважають поточну економічну ситуацію несприятливою для ведення бізнесу. Головні причини цьому – низька купівельна спроможність населення, вплив карантинних обмежень, податкове навантаження та фіскальний тиск. Варто відмітити, що традиційний лідер цього антирейтингу – податкове навантаження – наразі опинилося на третьому місці. Про це свідчать результати опитування «Індекс настроїв малого бізнесу», яке провела Європейська Бізнес Асоціація в рамках проекту Unlimit Ukraine у партнерстві з Mind.ua. Цьогорічне дослідження демонструє значне погіршення настроїв малих підприємців. Так, показник Індексу впав до 2,38 балів з 5-ти можливих, порівняно з 3,07 балами минулого року, та повернувся в негативну площину. Такі показники є найнижчими за всю історію дослідження з 2017 р.

Зважаючи на вагому структуроутворюючу роль малого підприємництва для сучасної економіки всебічна підтримка його розвитку є стратегічним завданням держави.

Список використаних джерел

1. Завадських Г.М., Бромірський Б. Мале підприємництво в Україні: особливості та проблеми розвитку. *Прагматизм у підготовці майбутніх підприємців: мат. III наук.-практ. конф.* Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, Мелітополь, 2021. С.59-64.
2. Інвестиційна пріоритетність галузей економіки: монографія / С.О. Гуткевич, О.О. Шеремет, Г.М. Завадських та інші. Харків, «Діса Плюс», 2021. 208 с.

3. Красота О. В., Кір'єв І. С. Особливості розвитку малого підприємництва в умовах порушення макроекономічної стабільності. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8671>
4. Литвиненко С.Л., Цвик Ю.А., Грицик Т.О., Гущик О.Л. Виклики та можливості для українського бізнесу в умовах провадження карантинних заходів. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <https://cutt.ly/7RnEVvh>
5. Сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
6. Сайт Пенсійного фонду України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>.
7. Про затвердження Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020-2022 роки: Постанова КМУ від 27 травня 2020 р. № 534. URL: <https://cutt.ly/ZRnE6ZR>.

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІЖНАРОДНІ ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Волошиновська І. В., здобувач вищої освіти

Кузнєцова К. О., к.е.н., доцент

*Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»*

Пандемія COVID-19 вплинула на всі сфери світової економіки, включаючи логістичну. За прогнозами Міжнародного транспортного форуму ОЕСР, загальне скорочення світових транспортних перевезень, вимірюваних в тоннокілометрах, складе 36% в 2020-2021 рр. в порівнянні з докризовим рівнем. Фахівці відзначають суттєві регіональні відмінності щодо цього, зокрема, якщо в країнах АСЕАН, Центральної Азії, РФ та Індії транспортні перевезення